

Samisk språkcentrumverksamhet

Patricia Fjellgren, språkkonsulent

Saemien gielejarnge

Samisk språkcentrum

Snabb språkkurs

- Nordsamiska

Bures	–	God dag
Mu namma lea XX	-	Jag heter XX
Mun orun XX s	-	Jag bor i XXs

Språkarenor

- **Hotade** språk talas inte av alla och används inte i alla situationer och kontexter.
- Används i hemmet, men inte på arbetsplatsen, affären och skolan
- Används i samtal med äldre generationer, men inte i samtal med yngre
- Används i samtal som berör det samiska.

Samiskt språkcentrum

- Under Sametinget, och finns i Staare/Östersund och Dearnna/Tärnaby.
- Startade i mars 2010.
- Fyra språkkonsulenter och 1 arbetsledare.

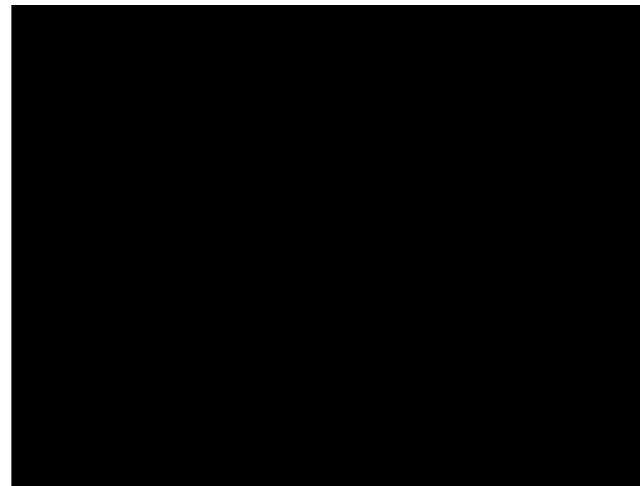

Språkcentrums arbete ska utgå från samers behov av revitaliseringsinsatser och vi ska därför samarbeta med andra samiska institutioner och organisationer för att samordna, komplettera och effektivisera arbetet med att revitalisera de samiska språken.

Varför är språket viktigt ?

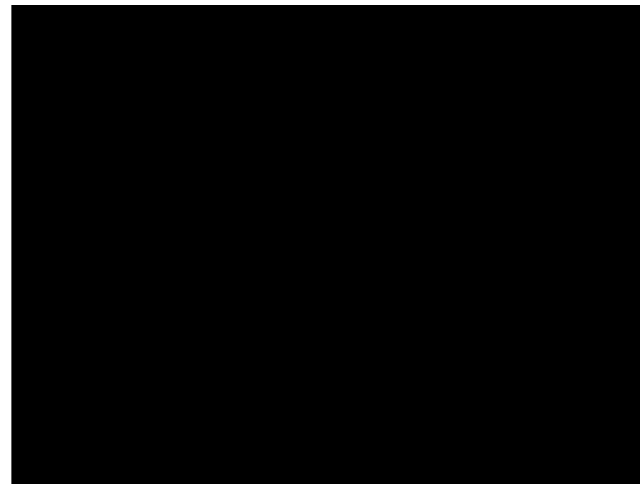

Hur jobbar språkcentrum?

- Att aktivt främja och stimulera till ökad användning av samiska i samhället.
- Bistå med sakkunskap för att stärka enskildas förutsättningar att bruka och återta det samiska språket.
- Sprida kunskap om språklig revitalisering.
- Utveckla metoder för att stärka den enskildas förutsättningar att bruka och återta de samiska språken.

Workshop i animation

Pekboksappen

Pågående projekt

- Förskolehandboken - en metodbok där man finner stöd och vägledning i arbetet med samiska förskolebarn inom förskolan.
- Mentorprogrammet *Bihkedäjja. Ett mästare – lärling projekt.*
- *Attitydändrade arbete och kampanj*
- *Språkspärr: Metodeutvecklingsprojekt för att få passiva talare till att våga prata samiska.*
- Etiska riktlinjer för språkrevitaliserande arbete.
- Oahpa - ett sydsamiskt språkinlärningsprogram.
- Språkdokumentation av den samiske dialekten i Frostviken och Hotagen.
- Gaajenasse - språkinternat för sydsamiska familjer.

Genomförda projekt

- Framtidskonferensen i Lycksele, 2-4 november 2010.
- Språkcaféverksamhet i Dearnä och Ståre.
- Sagoberättande på sydsamiska och svenska, LopmeNaestie festivalen, Bienjedaelie
- Animationsfilmkurs för lärare och elever i samarbete med språkbadsprojektet *Saemesth Dle!*,
- Kartläggning och plan av utbildning i samiska på förskola och grundskola.
- Kartläggning av lärare, personal och språkarbetare i de samiska språken.

Revitalisering

*Varje språk har inkapslat sina talares världssyn
Hur dom tänker
Vad de värderar högt
Vad de tror på
Hur dom klassificerar världen omkring sig
Hur dom ordnar sina liv
När ett språk dör ut går en del av den
mänskliga kulturen förlorad för alltid.*

(Robert Dixon)

Bakgrund

- Det etniska uppvaknandet under 1960 och 70-talet spred sig över hela världen.
- Ursprungsfolk och minoriteter börjar göra anspråk på kulturella, politiska och ekonomiska rättigheter.
- Samerna organiserade sig globalt och deltog i etablerandet av WCIP (World Council of Indigenous People).
- Idag är revitaliseringsrörelser en stark global trend.

Revitalisering, vem bryr sig?

Har vi råd att förlora?

Muntlig litteratur

Musik

Kunskap om miljön omkring oss och hur det fungerar

Medicinsk kunskap

Viktig kulturell kunskap

Konstnärliga uttryck

Ett språk som tidigare har motarbetats och nedvärderats måste få ett nytt värde i talarnas ögon för att det ska kunna revitaliseras. En viss historisk medvetenhet är också nödvändig. Talarna måste klargöra för sig själva *varför* språket håller på att försvinna, vad som kan göras för att hindra det, och inte minst, vad de själva är redo att göra för att hindra det. (Huss 2002)

Det symboliska värdet och den symboliska statusen en språklag medför kan vara smickrande men om den inte resulterar i faktiska åtgärder är innebörden endast den att språket får en vacker begravning.

Mikael Vinka, augusti 2010

Ett välmående språk talas av barn!

